

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

STEP-pilot

Dag van gedrag

23-11-2017

Cees Egmond

Wat komt er aan de orde?

1. RVO en gedrag
2. STEP-pilot en situatie in de sector
3. Onderzoeks aanpak:
Behaviour Change Wheel
4. Resultaten
5. Conclusie en aanbevelingen: de interventie
6. Terugblik

1. RVO en gedrag

2014: WRR: met gedrag beleid maken

2015: DT: gedragskennis van belang voor RVO

2016: start werkgroep gedrag met werkplan:

1. Methode gedragsaanpak: BCW
2. Training van gedragsprojectleiders
3. Ontwikkelen RVO-pilots.

Vertellen helpt niet, ze moeten het zien!

2. STEP-pilot

1. Ontwikkeling huursector
2. Energie-akkoord: STEP-regeling
3. Voorstel aanpak pilot

2.1 Ontwikkeling huursector

- Verzelfstandiging woningcorporaties (1995)
Verhuurdersheffing (1,7 miljard p.j.)
  - Energie-akkoord 2013
  - STEP-regeling 2014 t/m 2018
Aanvragen (in aantal en geld) blijven achter bij prognose (medio2017);
227 woningcorporaties aangevraagd, 177 niet.
- **Hoe aanvragen te stimuleren?**

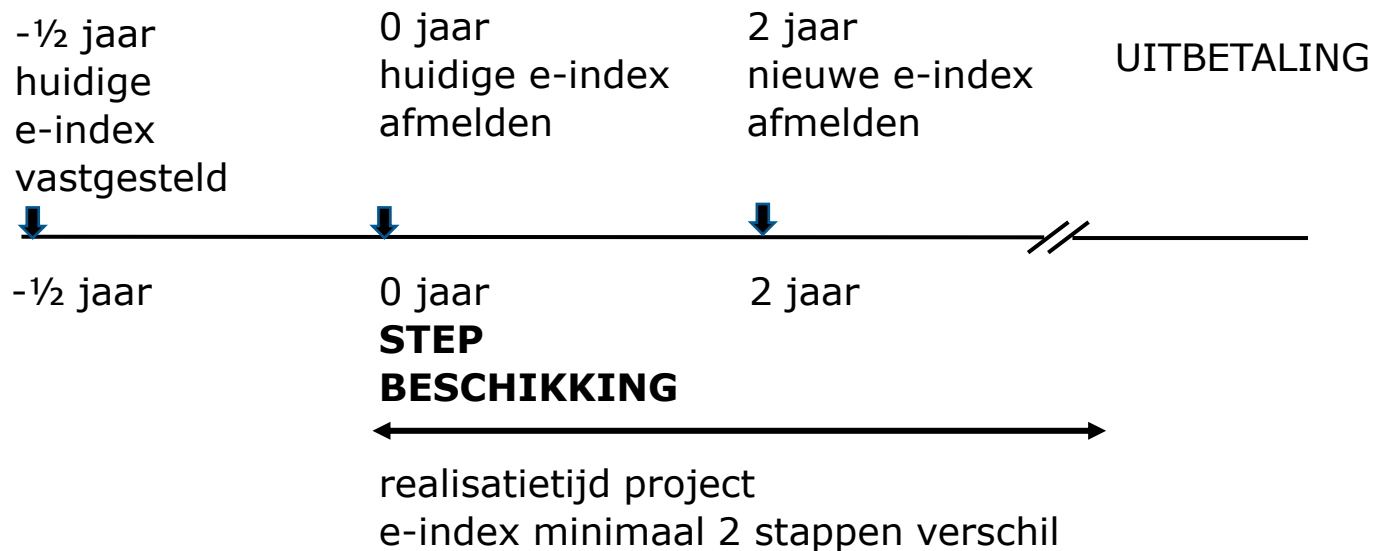

2. Energie-akkoord

2.2 Schema STEP-regeling

2.3. Voorstel voor aanpak pilot

Hoe aanvraaggedrag te stimuleren onderzoeken door:

- Interviews 7 aanvragers en 7 niet-aanvragers, 25.000 woningen tot 850
- Breng gedragsfactoren van het aanvraaggedrag in kaart volgens het Behavioural Change Wheel
- Interview bij doelgroepexpert als check op de resultaten.

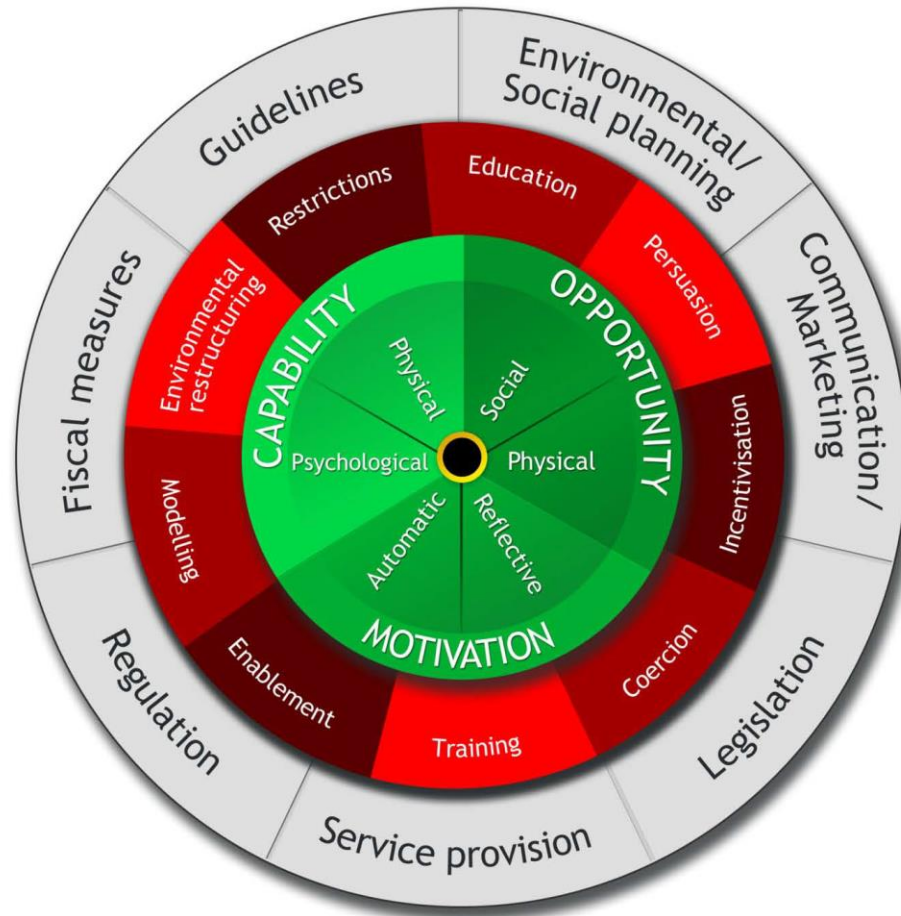
Onderzoek onder woningcorporaties

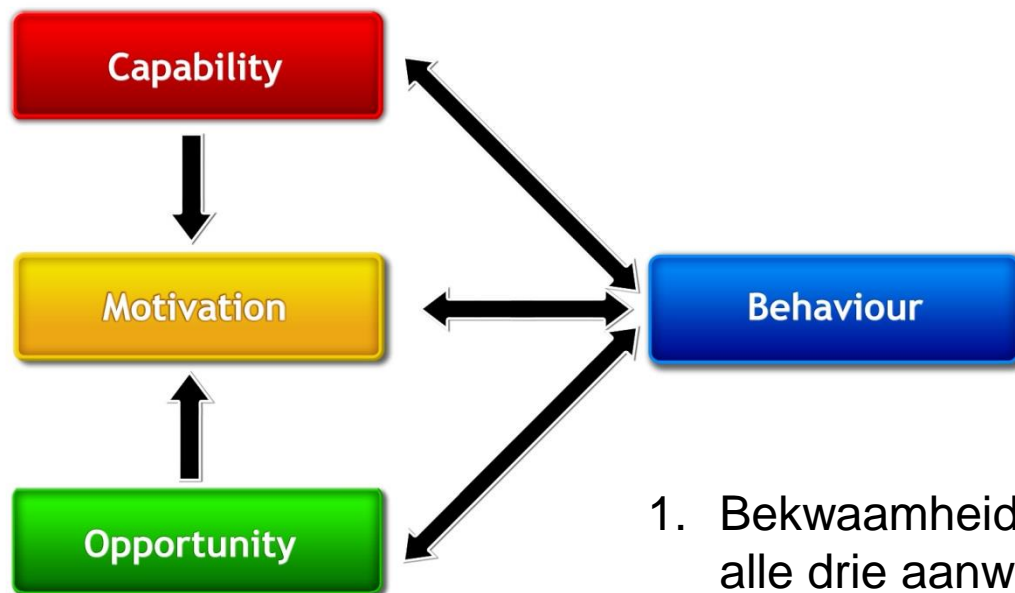
3. BCW: Behavioural Change Wheel

- Sources of behaviour
- Intervention functions
- Policy categories

COM-B: model om gedrag te analyseren

1. Bekwaamheid, Motivatie en Gelegenheid moeten alle drie aanwezig om gedrag te vertonen
2. De factoren werken interactief
3. Motivatie voor het gewenste gedrag moet sterker zijn dan concurrerende gedragingen

COM-B factoren

Com B Factor	Aanvraaggedrag corporaties
Fysieke bekwaamheid Fysieke bekwaamheid, kracht of uithoudingsvermogen	Personele capaciteit, aanwezigheid van adequate staf die aanvraag kan doen en de planning kan bewaken.
Psychologische bekwaamheid Kennis of psychologische bekwaamheid	Kennis hebben van de STEP-regeling; Is er zicht op dat ze aan de voorwaarden kunnen voldoen.
Fysieke gelegenheid Gelegenheid door de omgeving verschaft m.b.t. tijd, hulpmiddelen, locatie	Fysieke mogelijkheden en belemmeringen die m.b.t. de STEP kunnen optreden: is er geld, en is er tegenwerkend beleid?
Sociale gelegenheid Interpersoonlijk contact, sociale prikkels en normen	Sociale mogelijkheden en belemmeringen m.b.t. de STEP: rol van huurders , collega-corporaties en overheden.
Overwogen motivatie Plannen (bewuste intenties) en evaluaties	Is er beleid of plannen m.b.t. verduurzaming woningvoorraad en de houding t.o.v. STEP-regeling?
Automatische motivatie wensen en behoeften, impulsen, neigingen en reflexen, emoties	Terughoudendheid m.b.t. de aanvraag.

Behaviour Change Wheel

Interviewprotocol:

- Waarom heeft u STEP aangevraagd?
- Waarom niet? Wat ontbreekt?
- Heeft u beleid m.b.t. verduurzaming?
- Houding m.b.t. STEP.
- Personele capaciteit?
- Kennis ?
- Fysieke mogelijkheden en beperkingen?
- Sociale mogelijkheden en beperkingen?

4. Resultaten onderzoek – 1/Motivatie

- **Motivatie** was hoog:
eigen beleid: gemiddeld B-label in 2020, of
meer energie-neutraal in 2050;
- Houding STEP-regeling gematigd positief;
- Terughoudendheid bleek bij 2 te spelen,
6 zijn voorzichtig en bij 6 geen probleem.

4. Resultaten onderzoek – 2/Bekwaamheid

- Fysieke bekwaamheid:
OK (soms met extern adviseur);
- Psychologische bekwaamheid:
bij 3 van de 10 niet OK: er is geen zicht op
of ze aan de STEP-voorwaarden voldoen.

4. Resultaten onderzoek - 3/ Gelegenheid

- Fysieke gelegenheid:
ander, tegenwerkend beleid: de Flora&-Fauna Wet
vijf corporaties hebben er last van,
negen corporaties plannen vertraging al in;
- Sociale gelegenheid: bij geen van de corporaties probleem;
- Goede relaties met huurders, samenwerken met collega's en overheden.

Wat moet veranderen

Psychologisch bekwaamheid:

- er is geen inzicht of ze aan de STEP-voorwaarden voldoen;

Fysieke gelegenheid:

- de Flora&Fauna Wet

Behaviour Change Wheel

Interventie-functies ↔ COM-B factoren

Relatie interventie functies en factoren COM-B	Educatie	Overtuigen	Aanmoedigen	Dwang	Training	Beperking	Omgeving verandering	Modelling	In staat stellen
Bekwaamheid - fysiek					x				x
Bekwaamheid - psych	x				x				x
Motivatie - overwogen	x	x	x	x					
Motivatie - automatisch			x	x			x	x	x
Gelegenheid - fysiek						x	x		x
Gelegenheid - sociaal						x	x		x

Welke interventie-functies

- A. Gebrek aan inzicht:
educatie, in staat stellen en training
De volgende GVT's
- Aanmoedigen / aanwijzingen
  - Praktische ondersteuning
- B. Fysieke gelegenheid:
- Verandering in omgeving, in staat stellen :
bijv. uitstelmogelijkheden inbouwen of de
looptijd van de regeling verlengen.

Interventiefunctie	Gedragsveranderingstechnieken (GVT)
Educatie	• Informatie over sociale en omgevings gevolgen • Informatie over gezondheidsgevolgen • Feedback op gedrag • Feedback op gevolgen van gedrag • Aanmoedigen / aanwijzingen • Zelfmonitoren van gedrag
In staat stellen	• Sociale ondersteuning • Praktische ondersteuning • Doelstellen gedrag/resultaat • Objecten aan de omgeving toevoegen • Probleem oplossen • Actieplanning • Zelfmonitoring van gedrag • Herstructurering van de fysieke omgeving • Gedragsdoelen beoordelen • Uitkomstdoelen beoordelen

5. Interventie - 1

Uit de GVT's 'aanmoedigen / aanwijzingen' en 'praktische ondersteuning' is de volgende interventie gedestilleerd:

*"een persoonlijk **spreekuur** voor woningcorporaties; op basis van meegebrachte gegevens krijgen ze een advies of de subsidie haalbaar is".*

Interventie gaat van start in jan/feb 2018
Monitoring en effectmeting worden nu voorbereid.

5. Interventie - 2

Interventie	Gedragsverandering
Geen interventie	1-2%
Algemene voorlichting (poster, folder)	2-3%
Specifieke voorlichting (zelfhulpgids)	5-10%
Advies op maat via internet	15%
Individueel advies	20%

6. Terugblik

**Dank voor uw aandacht.
Vragen?**

Cees Egmond